

Jarocin, dnia 9 lutego 2024 r.

**MINISTERSTWO
KLIMATU I ŚRODOWISKA**

MINISTERSTWO KLIMATU I ŚRODOWISKA KANCELARIA OGÓLNA	
WPLYNĘŁO W DNIU	2024 -02- 14
	L. dz.

**Wniosek o zmianę przepisów art. 24a i art. 24b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r.
o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.) poprzez wyłączenie właściwego
starosty jako organu do załatwiania spraw w zakresie tych przepisów.**

Zwracam się z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, z późn. zm.) w poniższym zakresie:

- zastąpienie wskazanych w niżej wymienionych przepisach wyraz „starosta” wyrazami „wojewódzki inspektor ochrony środowiska” odpowiednio
 - 1) w art. 24a ust. 2 (jednocześnie zastępując w tym ust. wyraz „starostów” wyrazami „wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska”),
 - 2) w art. 24a ust. 4, 8 i 11,
 - 3) w art. 24b ust. 3.
- uchylenie art. 195a oraz zapisów dot. art. 195a w art. 195c jako konsekwencja zmian powyższych przepisów,
- wskazanie w przepisach przejściowych, że do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie zmienionych w powyższym zakresie stosuje się przepisy ustawy w brzmieniu nadanym zmienioną ustawą oraz w przypadku wszczęcia i niezakończenia postępowania egzekucyjnego związanego ze zmienionymi przepisami organem egzekucyjnym i wierzycielem staje się organ wskazany w zmienionych przepisach (czyli wojewódzki inspektor ochrony środowiska), który prowadzi egzekucję z wykorzystaniem środków budżetu państwa będących w dyspozycji właściwego wojewody.

Uzasadnienie

Na mocy przepisów art. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1479), dodano w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach art. 24a i 24b, w których odpowiednio w art. 24a ust. 6, 7, 8 i 9 oraz w art. 24b ust. 1, 2 i 3 nałożono na „wybranych” starostów nowe kompetencje związane z miejscem magazynowania zatrzymanych transportów odpadów.

Zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego dot. Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego w zakresie wyznaczenia miejsca magazynowania zatrzymanych transportów odpadów, o których mowa w art. 24a ust. 2 cyt. ustawy o odpadach, wśród wykazu miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów, do których będą kierowane transporty odpadów zatrzymane przez organy Krajowej Administracji Skarbowej, Straży Granicznej, Policji, Inspekcji Transportu Drogowego oraz Inspekcji Ochrony Środowiska, wskazano miejsce na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami w Jarocinie (Wielkopolskie Centrum Recyklingu – Witaszyczki), zlokalizowanego na terenie gminy Jarocin (powiat jarociński).

Starosta Jarociński od samego początku był przeciwny wyznaczeniu na terenie powiatu przedmiotowego miejsca, w tym zakresie m.in. opiniując negatywnie projektu Planu

gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego, stosownie do art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. W uzasadnieniu do opinii wskazano przede wszystkim aspekt ekonomiczny, który przy braku ustawowych wskazań źródła finansowania tego zadania wiązać może się z koniecznością poniesienia przez danego starostę kosztów w szczególności związanych z wydatkowaniem środków w ramach tzw. wykonania zastępczego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (w związku odpowiednio z art. 24a i 24b ustawy o odpadach).

W pierwszych latach (2020 - 2021) po wyznaczeniu przedmiotowego miejsca na terenie powiatu, zdarzały się pojedyncze przypadki kierowania tam zatrzymanych transportów odpadów.

Jednak w roku 2022 oraz na początku roku 2023 ilość zatrzymanych i umieszczonych transportów w tym miejscu znacznie wzrosła, jednocześnie ujawniając problemy z związane z właściwością starosty związaną ze stosowaniem odpowiednio przepisów art. 24a i 24b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Jednym z problemów było przekazywanie do starosty czasami z opóźnieniem przez organy – służby wskazane w art. art. 24a ust. 1, inne niż Inspekcji Ochrony Środowiska, informacji o zatrzymaniu transportów odpadów i skierowaniu na wyznaczone miejsce na terenie powiatu wraz z danymi niezbędnymi dot. przyczyn zatrzymania, podmiotów transportujących, potencjalnego posiadacza odpadów, które umożliwiałyby staroście wszczęcie postępowania w zakresie nałożenia obowiązku dalszego zagospodarowania odpadów. Wspomniane wyżej służby pomimo zatrzymania przez nich transportu, w przypadku podnoszonych przez podmiot transportujący nieścisłości dot. prawidłowości zatrzymania, w trakcie prowadzonego przez starostę postępowania, odsyłały do dalszych wyjaśnień do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Takie stanowisko tych organów powodowały trudności przy wydawaniu stosownych decyzji przez starostę, opóźniały termin prawidłowego wydania rozstrzygnięcia w sprawie. W tym miejscu należy podkreślić konieczność ponoszenia przez podmiot transportujący odpady stosownej opłaty, o której mowa w art. 24a ust. 6 ustawy o odpadach za każdy kolejny dzień do czasu ustania przyczyn zatrzymania, o których zawiadamia starosta w myśl art. 24a ust. 11 ustawy o odpadach.

Kulminacją złożenia niniejszego wniosku jest prowadzona obecnie sprawa związana z zatrzymanym transportem odpadów, która została przekazana przez Prokuraturę w ramach prowadzonego śledztwa dotyczącego zorganizowanej grupy przestępczej. Podkreślenia wymaga, że zatrzymany transport dotyczy odpadów niebezpiecznych. Prowadzone postępowanie w oparciu o art. 24b ust. 1, 2 i 3 ustawy o odpadach, na podstawie materiałów przekazanych przez Prokuraturę, o skomplikowanym charakterze doprowadziło do wydania decyzji nakładającej obowiązek zagospodarowania odpadów. Jednak podmiot zobowiązany nie wykonuje nałożonego obowiązku, co wiąże się z koniecznością zastosowania odpowiednich środków egzekucyjnych, w oparciu o przepisy ustawy dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505, z późn. zm.). W konsekwencji wiązać może się to z koniecznością poniesienia znacznych kosztów związanych z wydatkowaniem środków w ramach tzw. wykonania zastępczego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, którymi samorząd powiatowy nie dysponuje. Wątpliwość budzi czy w ogóle sprawy związane z zagospodarowaniem odpadów zatrzymanych w ramach zorganizowanej grupy przestępczej powinien prowadzić starosta, który nie jest organem ścigania czy inspekcyjnym.

Kompetencje nałożone na „wybranych” starostów zostały przekazane bez dodatkowych środków finansowych na ten cel. Zadania te pochłaniają czas pracy pracowników merytorycznych właściwej komórki organizacyjnej starostwa, odrywając od innych zadań własnych lub zleconych należących do wszystkich samorządów powiatowych oraz często ze względu na złożony charakter spraw angażują również biuro radców prawnych. Generując w ten sposób dodatkowe koszty po stronie powiatu, łącznie z kosztami administracyjnymi.

Podkreślenia wymaga także, że dotychczas zatrzymane transporty odpadów dotyczyły zatrzymania pojazdów transportujących odpady z różnych części kraju oraz z zagranicy (w tym zakresie stosujemy przepisy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów). Żaden przypadek nie dotyczył podmiotu prowadzącego działalność na terenie powiatu jarocińskiego.

Dotychczasowe doświadczenia w zakresie stosowania przedmiotowych przepisów art. 24a i 24b ustawy o odpadach pokazują, że przekazanie „wybranych” starostom zadania wiąże się z zadaniami o charakterze ponadpowiatowym.

Uwzględniając powyższe oraz biorąc pod uwagę, że zgodnie z art. 24b ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, obecne kompetencje starosty związane z zagospodarowaniem odpadów na zatrzymanym transporcie odpadów nie dotyczą międzynarodowego transportu odpadów, gdzie organem właściwym jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zasadnym będzie zmiana wnioskowanych przepisów poprzez przekazanie kompetencji z „wybranych” starostów na wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska.

Wątpliwość budzi również wskazany w art. 24a ust. 6 ustawy o odpadach sposób naliczenia opłat za strzeżenie i przechowywanie pojazdu, w odniesieniu do kompetencji starosty. W myśl art. 24a ust. 8 ustawy o odpadach przy ustaleniu tych opłat uwzględnia się wydatki z tym związane zgodnie ze średnią ceną rynkową usług w tym zakresie na obszarze działania danego starosty. W związku z konstrukcją przepisów miejsce magazynowania transportów odpadów jest tylko jedno na terenie dane powiatu, a prowadzi je spółka prawa handlowego, która przedstawia swoje koszty za strzeżenia i przechowywania tego typu pojazdów, starosta musi przyjąć do naliczenia tych opłat wyliczone przez spółkę koszty. Podkreślenia wymaga utrzymywanie przez organ drugiej instancji wydanych przez starostę postanowień naliczających przedmiotowe opłaty w wysokości wyliczonej przez zarządzającą miejscem magazynowania spółkę, pomimo podnoszenia w ramach zażalenia przez podmioty transportujące przedstawienia wygórowanych kosztów strzeżenia i przechowywania.

W przypadku przejęcia kompetencji przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska ww. opłaty stanowiłyby średnią cenę przynajmniej w obrębie danego województwa.

Dodatkowo w celu usprawnienia procesu postępowania egzekucyjnego w administracji oraz biorąc pod uwagę wspomniane wcześniej nałożenie na „wybranych” starostów nowych zadań bez dodatkowych środków finansowych na ten cel, zasadnym będzie wskazanie w przepisach przejściowych przejęcia dalszych postępowań przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska przy wykorzystaniu w razie potrzeby środków budżetu państwa będących w dyspozycji wojewody.

Wobec powyższego przedłożenie niniejszego wniosku o zmianę przepisów odpowiednio art. 24a i 24b ustawy o odpadach należy uznać za zasadne.